

A Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság (a továbbiakban: Hatóság) az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 59. §-a alapján az alábbi

jelentést

bocsátja ki a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. (a továbbiakban: Kft.) egyedi adatigénylés teljesítésével kapcsolatban felmerült jogsértése vonatkozásában.

Bejelentés érkezett a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatósághoz (a továbbiakban: Hatóság), amely szerint a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. nem teljesítette az adatigénylő 2016. április 20-án a KiMitTud rendszeren keresztül elküldött adatigénylését¹, amely a Kft. által, **2008.01.01. és 2016.04.20. között kötött polgári jogi szerződések listáját kívánta megismerni**, és tartalmazza a szerződések tárgyát és összegét, a szerződéskötések dátumát és a szerződéses partnerek nevét. Az adatigénylő külön kérte, hogy a Kft. tüntesse fel azokat a szerződéseket is, amelyek keretében a felek részéről kifizetés nem történt.

Dr. Tálosi Adrienn a cég ügyvédje úgy nyilatkozott az adatigénylés 2016. május 2-i megtagadásakor, hogy a kért adatot a Kultúra 2008 Művészeti Nonprofit Kft. nem kezeli.

Az adatigénylésre adott elutasító válasz nem tért ki arra, hogy az nem a megismerni kívánt adatokra vonatkozik, hanem azok megismerési módjára, csoportosítására, szerkesztett formájára, mivel a Kft. tehát úgy nyilatkozott, hogy nem kezeli az általa megkötött szerződések adatait.

A Hatóság az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Infotv.) 38. § (3) bekezdés a) pontja alapján vizsgálatot indított, és az Infotv. 54. § (1) bekezdés a) és c) pontjai alapján 2016. július 26-án kelt levelével megkereste a Kft.-t, hogy adjon tájékoztatást arról, hogy hogyan fordulhat elő az, hogy a Kft. nem kezeli az általa megkötött szerződések adatait. Amennyiben nem a Kft. kezeli, úgy mely szerv és milyen jogszabály alapján kezeli a szerződések adatait.

Dr. Tálosi Adrienn ügyvéd a Kft. képviselőjében ezt követően **úgy nyilatkozott, hogy ilyen listát nem kezel a Kft., ilyen adat nála nem létezik, ilyen adatot nem kezel, ezért az adatigénylést nem tudja teljesíteni.**

Ügyvédnő kitérő válaszából a Hatóság arra a következtetésre jutott, hogy tehát a szerződések adatait nyilvánvalóan kezeli, csupán lista formájában nem kezeli azokat. Mivel a Hatóság megkeresésére adott válaszban nem a szerződéssel kapcsolatos adatok kezelését tagadta a Kft., kizárólag az adatok megismerésének módjára utalva tagadta meg az Infotv. 26. § (1) bekezdés szerinti kötelezettségének teljesítését. Ezen következtetést támasztja alá az is, hogy a Kft. nem nevezett meg más szervet, amely a szerződésekkel kapcsolatos adatokat kezelné.

A Hatóság a vizsgálat eredményeként az alábbi állásfoglalást alakította ki.

1. Az információszabadság lényegi alapjai

¹ http://kimittud.atlatszo.hu/request/polgari_jogi_szerzodesek_listaja#incoming-10529

Magyarország Alaptörvényének VI. cikk (2) bekezdése kimondja, hogy mindenkinek joga van a közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez. Az információs szabadság elsődleges rendeltetése az állam átláthatóságának biztosítása. Az Alkotmánybíróság a 32/1992. (V. 29.) AB határozata értelmében ezen alapjog „*lehetővé teszi a választott népképviselői testületek, a végrehajtó hatalom, a közigazgatás jogszerűségének és hatékonyságának ellenőrzését, serkenti azok demokratikus működését*”. A közhatalmi döntéshozatalra gyakorolt ellenőrzés ugyanis csak akkor lehet sikeres és hatékony, amennyiben az állampolgárok megismerhetik a szükséges információkat.

A közérdekű adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog másrészt gyakran előkérdése és kiindulópontja egy másik alapjog, a szabad véleménynyilvánításhoz való jog gyakorlásának (34/1994. (VI. 24.) AB határozat). A közéletben való részvétel, vagyis a közügyekkel, az állami és önkormányzati szervek működésével, illetve hatékonyságával kapcsolatos vélemény kialakítása és kinyilvánítása ugyanis elképzelhetetlen lenne akkor, ha az érintett szervek eltitkolhatnák, vagy a saját belátásuk szerint tehetnék hozzáférhetővé a közérdekű adatokat. „*A nyílt, áttetsző és ellenőrizhető közhatalmi tevékenység, általában az állami szervek és a végrehajtó hatalom nyilvánosság előtti működése a demokratizmus egyik alapköve, a jogállami államberendezkedés garanciája.*”

Az Alkotmánybíróság a 21/2013. (VII. 19.) AB határozatában – a Nemzeti hitvallásban foglaltakat figyelembe véve – továbbá leszögezte, hogy az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve „*nem csak a közpénzek és a nemzeti vagyona vonatkozó, hanem általában véve a közfeladatok ellátásával összefüggő adatok kezelése szempontjából is irányadó.*”

A közérdekű vagy közérdekből nyilvános adatok nyilvánosságának korlátozása körében az Alkotmánybíróság a 12/2004. (IV. 7.) AB határozatában elvi érveléssel mondta ki, hogy az információs szabadságot korlátozó törvényeket megszorítóan kell értelmezni, „*egy demokratikus társadalomban a közérdekű adatok nyilvánossága a főszabály; ehhez képest a közérdekű adatok nyilvánosságának korlátozását kivételnek kell tekinteni*”. E megállapítást a legutóbbi, információs szabadsággal kapcsolatos döntéseiben is megismételte az AB (pl. 21/2013. (VII. 19.) AB határozat, 5/2014. (II. 14.) AB határozat, 29/2014. (IX. 30.) AB határozat). A Hatóság továbbá megjegyzi, hogy az Infotv. említett értelmezési szabálya az információs szabadsággal kapcsolatos rendes bírósági gyakorlat szerves részét képezi (például hivatkozott rá a Fővárosi Törvényszék is a 65.P.23.112/2013/8., illetőleg a 37.P.20.929/2014/11. számú döntéseiben).

A pusztán adminisztratív jellegű megfontolások nem eredményezhetik az információs szabadság korlátozását, az AB kimondta, hogy „*[a] közfeladatot ellátó szervek és személyek kényelmi szempontjai nem élvezhetnek elsőbbséget egy alapvető joggal szemben.*” [12/2004. (IV. 7.) AB határozat és 21/2013. (VII. 19.) AB határozat]

2. A Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. köteles az adatigényléseket teljesíteni

A Hatóság következetes álláspontja szerint az állami tulajdonban lévő, illetve az állami szervek által alapított gazdasági társaságok és alapítványok az információs szabadság érvényesülése szempontjából közfeladatot ellátó szervnek minősülnek az alábbiak alapján.

Az Alaptörvény 38. cikkének (1) bekezdése értelmében az állam és a helyi önkormányzatok tulajdona nemzeti vagyon, míg 39. cikke a közpénzekkel való gazdálkodás átláthatóságának követelményét, a közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adattá minősítését alkotmányos rangra emelte:

„(2) A közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet köteles a nyilvánosság előtt elszámolni a közpénzekre vonatkozó gazdálkodásával. A közpénzeket és a nemzeti vagyont az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni. A közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok.”

Az Infotv. 26. § (1) bekezdése értelmében az információszabadság mint alapjog érvényesülésének kötelezett körebe tartoznak az állami, önkormányzati feladatot ellátó szervek, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervek.

A nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény (a továbbiakban: Nvtv.) 1. § (2) bekezdése szerint nemzeti vagyonba tartozik többek között:

*„a) az állam vagy a helyi önkormányzat kizárólagos tulajdonában álló dolgok,
b) az a) pont hatálya alá nem tartozó, az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő dolog,
c) az állam vagy a helyi önkormányzat tulajdonában lévő pénzügyi eszközök, továbbá az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető társasági részesedések,
d) az államot vagy a helyi önkormányzatot megillető bármely vagyoni értékkel rendelkező jogosultság, amelyet jogszabály vagyoni értékű jogként nevesít,
...”*

Az Alaptörvénnyel összhangban az Nvtv. 7. §-a kimondja, hogy a nemzeti vagyon alapvető rendeltetése *a közfeladat ellátásának biztosítása*. A nemzeti vagyonnal felelős módon, rendeltetésszerűen kell gazdálkodni. A nemzeti vagyongazdálkodás feladata a nemzeti vagyon rendeltetésének megfelelő, az állam, az önkormányzat mindenkor teherbíró képességéhez igazodó, *elsődlegesen a közfeladatok ellátásához és a mindenkori társadalmi szükségletek kielégítéséhez szükséges, egységes elveken alapuló, átlátható, hatékony és költségtakarékos működtetése, értékének megőrzése, állagának védelme, értéknövelő használata, hasznosítása, gyarapítása, továbbá az állam vagy a helyi önkormányzat feladatának ellátása szempontjából feleslegessé váló vagyontárgyak elidegenítése.*

Az Nvtv. 16. § (1) bekezdése úgy fogalmaz, hogy *„az e törvényben meghatározott elvek mentén*

*a) az állam tulajdonában álló vagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás módját, valamint e vagyonnal való gazdálkodás szabályait az állami vagyonról szóló törvény,
b) a közszolgáltatási médiavagyon feletti tulajdonosi joggyakorlás módját, valamint e vagyonnal való gazdálkodás szabályait a médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló törvény,
c) az önkormányzati vagyonnal való gazdálkodás részletes szabályait a Magyarország helyi önkormányzatairól szóló törvény,
d) az állam és a helyi önkormányzat kizárólagos gazdasági tevékenységei és a tevékenység végzéséhez szükséges vagyon hasznosításának átengedését a koncesszióról szóló törvény,
e) az MFB Magyar Fejlesztési Bank Zártkörűen Működő Részvénytársaság (a továbbiakban: MFB Zrt.), valamint azon gazdálkodó szervezetek feletti tulajdonosi joggyakorlás módját, amelyek felett az állam nevében az MFB Zrt. gyakorol tulajdonosi jogokat a Magyar Fejlesztési Bank Részvénytársaságról szóló törvény,*

f) a Magyar Nemzeti Bank feletti tulajdonosi joggyakorlás módját a Magyar Nemzeti Bankról szóló törvény” (rendezi).

Még ha ezen vagyonelemekkel való gazdálkodást külön törvény is szabályozza, a nemzeti vagyonnal való gazdálkodás *alapelveit a gazdasági társaság vagy alapítvány köteles betartani*. Ezen alapelveket az Nvtv. III. fejezetében határozza meg.

Az MNBtv. 162. § (2) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az MNB a feladataival és elsődleges céljával – vagyis az árstabilitás elérése és fenntartásával – összhangban, a többségi tulajdonában álló gazdasági társaságot alapíthat vagy alapítványt hozhat létre. Egy közfeladatot ellátó szerv által közfeladat ellátására létrehozott jogi személy maga is közfeladatot ellátó szervnek minősül. Következésképpen az e szervek kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett információk a közérdekű adatok körébe tartoznak. Az MNB által létrehozott alapítványok kezelésében lévő vagyon továbbá közpénznek minősül egyrészt e szervek közfeladatot ellátó minőségére, másrészt a működésükhöz szükséges vagyon forrására tekintettel.

A fentieken túl továbbá az Alkotmánybíróság az információs szabadság kötelezett körének meghatározásakor megállapította, hogy az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdését is figyelembe véve, nem kétséges, hogy a közérdekű adatokhoz való hozzáférést – különösen erre irányuló igény esetén – az ilyen adatot kezelő szervezetnek is biztosítani kell [21/2013. (VII. 19.) AB határozat]. Az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdése kinyilvánítja ugyanis, hogy a „közpénzekre és a nemzeti vagyonra vonatkozó adatok közérdekű adatok”, ezeket tehát „*az átláthatóság és a közélet tisztaságának elve szerint kell kezelni*”, s a nyilvánosság előtti elszámolást a „*közpénzekkel gazdálkodó minden szervezet*” köteleességévé teszi.

Tekintettel arra, hogy a Hatóság álláspontja szerint önmagában az, hogy az MNB alkotmányos státuszát megalapozó rendelkezések a függetlenség garantálása érdekében speciális törvényi szabályozást rendeltek el, az MNB gazdálkodására vonatkozó adatok, valamint az MNB vagyonával való rendelkezés során létrehozott alapítványok az információs szabadság érvényesülése szempontjából mindenképpen közfeladatot ellátó szervnek minősülnek.

Ezt támasztják alá a 8/2016 AB határozatban kifejtettek is: Az MNB által a feladataival és elsődleges céljával összhangban alapított, többségi tulajdonában álló gazdasági társaságok részére az alapítás során juttatott vagyoni hozzájárulás forrása szükségképpen közpénz.^[1] Továbbá az MNB által „*alapított gazdasági társaságban fennálló kizárólagos vagy többségi részesedése és pénzügyi eszközei tehát – közvetett – állami tulajdonnak minősülnek, nemzeti vagyonba tartoznak*”.^[2] Ez alapján tehát az Nvtv. 7. §-ának alapvető rendelkezései az állami tulajdonban álló gazdasági társaságok és az általuk közpénzből alapított gazdasági társaságok esetében is alkalmazandó előírások. „*Mindez azt jelenti, hogy a közfeladatot ellátó szerv meghatározó (legalább többségi) befolyása – irányítása – alatt álló gazdasági társaság a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló törvény szerinti közfeladatot ellátó szervezetnek minősül, amely közpénzt kezel, s ezért főszabály szerint – önálló jogi személyisége (elkülönült*

^[1] 8/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [19].

^[2] 8/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [21].

jogalanyisága) ellenére is – a vonatkozó alaptörvényi és törvényi rendelkezések szerinti adatnyilvánosság biztosítására köteles”.^[3]

A közvetett állami tulajdonban lévő gazdasági társaságok és a nyilvánosság vonatkozásában az AB szintén a 25/2014. (VII. 22.) AB határozatában jelentős megállapításokat tett:

„ [...] a meghatározó befolyása a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény (a továbbiakban: Számv. tv.) alapján is megállapítható. A Számv. tv. 3. § (2) bekezdésének 1. pont a) pontja értelmében anyavállalat „az a vállalkozó, amely egy másik vállalkozónál (a továbbiakban: leányvállalat) közvetlenül vagy leányvállalatán keresztül közvetetten meghatározó befolyást képes gyakorolni”, konkrétan azért, mert „a tulajdonosok (a részvényesek) szavazatának többségével (50 százalékot meghaladóval) tulajdoni hányada alapján egyedül rendelkezik”. A Számv. tv. 3. § (2) bekezdés 2. pontja szerint pedig leányvállalat „az a gazdasági társaság, amelyre az 1. pont szerinti anyavállalat meghatározó befolyást képes gyakorolni”. Ehhez hasonló rendelkezést tartalmaz a köztulajdonban álló gazdasági társaságok takarékosabb működéséről szóló 2009. évi CXXII. törvény (a továbbiakban: Kgttv.) is. A Kgttv. 1. § a) pontja alapján köztulajdonban álló gazdasági társaságnak minősül „az a gazdasági társaság, amelyben a Magyar Állam, helyi önkormányzat, a helyi önkormányzat jogi személyiséggel rendelkező társulása, többcélú kistérségi társulás, fejlesztési tanács, nemzetiségi önkormányzat, nemzetiségi önkormányzat jogi személyiségű társulása, költségvetési szerv vagy közalapítvány külön-külön vagy együttesen számítva többségi befolyással rendelkezik”.

Többségi befolyás pedig a Kgttv. 1. § b) pontja értelmében „az olyan kapcsolat, amelynek révén a befolyással rendelkező egy jogi személyben a szavazatok több mint ötven százalékaival – közvetlenül vagy a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személy (köztes vállalkozás) szavazati jogán keresztül – rendelkezik, azzal, hogy a közvetett módon való rendelkezés meghatározása során a jogi személyben szavazati joggal rendelkező más jogi személyt (köztes vállalkozást) megillető szavazati hányadot meg kell szorozni a befolyással rendelkezőnek a köztes vállalkozásban, illetve vállalkozásokban fennálló szavazati hányadával, ha azonban a köztes vállalkozásban fennálló szavazatainak hányada az ötven százalékot meghaladja, akkor azt egy egészként kell figyelembe venni. A befolyás számításánál nem kell figyelembe venni a huszonöt százalékot el nem érő közvetett befolyást”.

A fentieket az Alkotmánybíróság a 3026/2015. (II. 9.) határozatának azon megállapításával lehet összegezni, amely szerint „az Alaptörvény 39. cikk (2) bekezdéséből – különösen annak utolsó mondatából – [...] egyértelműen következik, hogy a közérdekű adatszolgáltatás kötelezettsége nem függvénye annak, hogy közérdekű adatot birtokló szervezet milyen szervtípusba tartozik, milyen tulajdonban van, milyen tevékenységet folytat, a közérdekű adatszolgáltatásra irányuló kötelezettséget önmagában megteremti az a tény, hogy a szervezet közérdekű adatot birtokol”.

3. A közfeladatot ellátó szervek által kötött szerződések adatai közérdekből nyilvános adatoknak minősülnek

Az Infotv. 27. § (3) bekezdése alapján:

„Közérdekből nyilvános adatként nem minősül üzleti titoknak a központi és a helyi önkormányzati költségvetés, illetve az európai uniós támogatás felhasználásával,

^[3] 8/2016. (IV. 6.) AB határozat, Indokolás [23].

költségvetést érintő juttatással, kedvezménnyel, az állami és önkormányzati vagyon kezelésével, birtoklásával, használatával, hasznosításával, az azzal való rendelkezéssel, annak megterhelésével, az ilyen vagyont érintő bármilyen jog megszerzésével kapcsolatos adat, valamint az az adat, amelynek megismerését vagy nyilvánosságra hozatalát külön törvény közérdekből elrendeli. A nyilvánosságra hozatal azonban nem eredményezheti az olyan adatokhoz – így különösen a védett ismerethez – való hozzáférést, amelyek megismerése az üzleti tevékenység végzése szempontjából aránytalan sérelmet okozna, feltéve hogy ez nem akadályozza meg a közérdekből nyilvános adat megismerésének lehetőségét.”

4. Az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerinti „kezelésében lévő” kifejezés értelmezése

A Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. képviselőjében dr. Tólosi Adrienn úgy nyilatkozott, hogy a Kft. az adatigényléssel érintett listát nem készítette, így nem kezeli az adatigényléssel érintett adatokat.

Ügyvédnököm rövid és a Hatóság megkeresésében szereplő egyértelmű kérdés alól, amely a szerződések adatainak kezelésére irányult, kitérő válaszában hivatkozott a Magyar Villamos Művek Zrt. alperes ellen született jogerős Pfv.IV.20.952/2011/4.számú ítéletre.

Ezen hivatkozási alappal kapcsolatban engedje meg, hogy tájékoztassam az alábbiakról:

- a hivatkozott ítélet már nem hatályos jogszabályra alapozza érveit,
- valamint a közérdekű és közérdekből nyilvános adatok kiadására való kötelezettség és az adatkezelői fogalom közötti különbségtételre a mindenkire nézve kötelező erejű alkotmánybírósági határozat a jelenleg hatályos jogszabályok alapján egyértelmű és kötelező értelmezési iránymutatást adott.

A közérdekű és közérdekből nyilvános adatok megismerhetősége tekintetében az Infotv. 26. § (1) bekezdése általános tájékoztatási kötelezettséget határoz meg a normák címzettjeinek. Eszerint *„[a]z állami vagy helyi önkormányzati feladatot, valamint jogszabályban meghatározott egyéb közfeladatot ellátó szervnek vagy személynek (a továbbiakban együtt: közfeladatot ellátó szerv) lehetővé kell tennie, hogy a kezelésében lévő közérdekű adatot és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse”.*

Hasonló kötelezettséget fogalmaz meg a proaktív közzététellel összefüggésben az Infotv. 32. §-a. A vonatkozó rendelkezés értelmében *„[a] közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben – így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan – köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását”.*

Az Infotv. idézett rendelkezéseiből megállapítható, hogy az információs szabadsággal kapcsolatos kötelezettségek címzettjei, az Infotv. által egységes elnevezéssel illetett „közfeladatot ellátó szervek”.

Az Infotv. 3. § 5. pontja szerinti közérdekű adatok tekintetében a Hatóság gyakorlatában a „közfeladatot ellátó szerv kezelésében lévő” fordulat kizárólag azt jelenti, hogy a kért adatokat

tartalmazó dokumentumok az adott szerv adatbázisában, illetve nyilvántartásában fizikailag rendelkezésre állnak. A közérdekű adatigénylések teljesítése kapcsán a közfeladatot ellátó szerv adatkezelői minősége nem függ az Infotv. 3. § 9. pontja szerinti feltételek teljesítésétől, nem szükséges tehát, hogy az adott szerv döntsön az adatok sorsáról, illetve meghatározza az adatkezelés célját.

A közfeladatot ellátó szerv számára rendelkezésre álló, birtokában lévő közérdekű adatok tekintetében a szerv az adatokat kezelő közfeladatot ellátó szervnek minősül, tehát az Infotv. 26. § (1) bekezdés kötelezettjének tekintendő akkor is, ha az adott dokumentum megalkotására, illetve az annak alapjául szolgáló eljárás lefolytatására más szerv vagy személy adott utasítást.

Adatkezelő- és adatfeldolgozó viszonyról az információszabadság érvényesülése tekintetében általánosságban nem beszélhetünk, utóbbi relációt kizárólag az Infotv. 3. § 2. pontja szerinti személyes adatok kezelése, illetve feldolgozása tekintetében kell megkülönböztetni, az Infotv. is csak utóbbi vonatkozásban tartalmaz eltérő rendelkezéseket az előbbi két funkciót betöltő személyekre, szervekre nézve. Az adatkezelő- és az adatfeldolgozó közötti különbségtétel a személyes adatokkal összefüggésben végzett adatkezelés alapfogalmai közé tartozik. Utóbbi megkülönböztetés azért sem érvényesülhet a közérdekű adatok vonatkozásában, mert az adatkezelés alapelveihez (pl. a célhoz kötöttség követelménye), az adatkezelés jogalapjához, illetve az érintett jogainak (pl. tájékoztatáshoz való jog) érvényesítéséhez hasonlóan szorosan a személyes adatokon végzett adatkezeléshez kapcsolható fogalmakról beszélhetünk.

Az Alkotmánybíróság a 6/2016. (III.11.) határozatában többek között azt vizsgálta, hogy összhangban áll-e az Alaptörvénnyel, a közérdekű adatok megismeréséhez való jog garantálásával az a jogértelmezés, amely szerint a KEHI a Jelentés tekintetében nem minősül – az Infotv. 3. § 9. pontja szerinti – adatkezelőnek, s ezért nem volt köteles az adatigénylést teljesíteni, a Jelentésben foglalt közérdekű adatok megismerését biztosítani.

A Fővárosi Ítéltábla alkotmányjogi panasszal támadott 8.Pf.20.594/2014/6. számú ítéletében a következőképpen foglalt állást: „[a]lappal hivatkozott arra is az alperes a fellebbezésében, hogy az általa készített jelentés tekintetében nem minősül adatkezelőnek, mert a kiadni kért jelentés elkészítését az alperes nem saját hatáskörben rendelte el, célját sem ő határozta meg, hanem a Kormány utasítása alapján cselekedett. A Kormány döntési kompetenciájába tartozó adatok tekintetében az alperes az Infotv. 2. §-ának [helyesen: 3. §-ának] 9. pontja szerinti adatkezelőnek nem tekinthető, ezért az általa lefolytatott ellenőrzés eredményeként létrejött közérdekű adat kiadására ez okból sem kötelezhető.”

Az Alkotmánybíróság azonban megállapította, hogy az Infotv. 26. § (1) bekezdése „a közérdekű adatok megismerésére vonatkozó szabályok elején egy alapvető, az információszabadság érvényesülését biztosító, speciális előírást rögzít. Ennek értelmében a közfeladatot ellátó szervnek lehetővé kell tennie azt, hogy a kezelésében lévő közérdekű és közérdekből nyilvános adatot – az e törvényben meghatározott kivételekkel – erre irányuló igény alapján bárki megismerhesse. E szabály általánosan kötelezővé teszi azt, hogy az általa kezelt közérdekű adatokhoz minden közfeladatot ellátó szerv biztosítson hozzáférést. A kötelezettség szempontjából csak az számít, hogy az adott szerv közérdekű adatot kezel, s önmagában ennél fogva terheli – a közérdekű adatok megismeréséhez való jog érvényesülése érdekében – az adatigény teljesítésére vonatkozó kötelezettség. Ez az általános érvényű kötelezettség nem korlátozható a címzettek körének szűkítésével, hogy az ne eredményezné egyúttal a közérdekű adatok megismeréséhez való jog korlátozását.”

Az Alkotmánybíróság végső soron megállapította, hogy az Infotv. 26. § (1) bekezdésének, ezen általános érvényű kötelezettségnek a megszorítóan értelmezése, amely szerint az Infotv. 26. § (1) bekezdése szerinti címzettek (közérdekű adatot kezelő közfeladatot ellátó szervek) körét az Infotv. 3. § 9. pontja szerinti – a jogalkotó által a személyes adatok kezelésére koncentráltan definiált, az adat kezelésének célját meghatározó – adatkezelőkre korlátozza, a közérdekű adatok kezelésére nem vonatkozó törvényi feltétel szükségtelen kitérésével indokolatlanul korlátozza a közérdekű adatok megismerését. Ez a közérdekű adatok megismeréséhez való jog szükségtelen korlátozását eredményezi, mely alaptörvény-ellenes.

A Kft. általi jogértelmezés, amely szerint lista formájában nem minősül az általa megkötött szerződések közérdekű és közérdekből nyilvános adatainak tekintetében adatkezelőnek, rosszhiszemű, és akár felvetheti a közérdekű adatokkal való visszaélés büntetőjogi tényállásának megvalósulását is, hiszen a szerződések adatait – amire a Hatóság megkeresésében található kérdés is irányult – nyilvánvalóan kezeli a cég, a birtokában vannak a leírt adatok.

Az egyébként részben elektronikus honlapon közzéteendő adatok listába rendezése nem minősül új adat előállításának, hiszen már létező adatokat kell valósághűen nyilvánosságra hozni az adatigénylés teljesítésével.

Az Infotv. 3. § 5. pontja is úgy határozza meg a közérdekű adat fogalmát, hogy az **bármilyen módon vagy formában rögzített információ vagy ismeret lehet, függetlenül kezelésének módjától, önálló vagy gyűjteményes jellegétől.**

A közérdekű adat iránti igény teljesítéséért megállapítható költségtérítés mértékéről szóló 01/2016. (IX. 30.) Korm. rendelet is rendelkezik továbbá a közfeladatot ellátó szervnek az igényelt adat **felkutatására, összesítésére és rendszerezésére vonatkozó kötelezettségéről.** [3. § (2) bekezdése]

Az Infotv. 30. § (2) bekezdése értelmében az adatigénylésnek közérthető formában és - amennyiben ezt az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv aránytalan nehézség nélkül teljesíteni képes - **az igénylő által kívánt formában, illetve módon kell eleget tenni.** Ha a kért adatot korábban már elektronikus formában nyilvánosságra hozták, az igény teljesíthető az adatot tartalmazó nyilvános forrás megjelölésével is. Az adatigénylést nem lehet elutasítani arra való hivatkozással, hogy annak közérthető formában nem lehet eleget tenni.

A Kft. által kötött szerződések adatait tartalmazó táblázat elkészítése tehát nem új adat előállításának minősül, kizárólag az adatigénylő által kért formának.

Tekintettel arra, hogy a Kft. nem tett eleget az információs szabadság alapjogából fakadó alaptörvényi kötelezettségének, az Infotv. 56. § (1) bekezdése alapján 2016. december 8-án **felszólította a Kft.-t, hogy 8 napon belül** küldjék meg az adatigénylőnek a kért közérdekből nyilvános adatokat **táblázatba rendezve.**

A Hatóság ezt követően 2017. január 12-én kézhez kapta dr. Tálosi Adrienn ügyvéd válaszlevelét, amelyben a Kft. képviseletében eljárva a Hatóság állásfoglalásával **egyed nem értéséről tájékoztat.**

A Kft. álláspontja szerint a szerződések listájának kiadására nincs lehetőség, mivel a társaság működése során ilyen listát nem készített, így ilyen adat nála nem létezik, ennél fogva ilyen adatot nem kezel és a szerződések listájának kiadására vonatkozó adatigénylést nem tudja teljesíteni.

Ezzel a megtagadási indokkal kapcsolatban a Hatóság álláspontja az, hogy az Infotv. alapján a szerződések adatigénylő által kért adatait kezeli a társaság, hiszen magukat a szerződéseket is kezeli, így léteznek ezek az adatok, amelynek kiadására kötelezhető is a társaság. Az államháztartási törvény továbbá az az államháztartás számviteléről szóló 4/2013. (I. 11.) Korm. rendelet is tartalmaz olyan kötelezettséget többek között, hogy ezeket a szerződéseket – mind a visszerhes, mind az ingyenes szerződések vonatkozásában – nyilvántartásba kell rendezni.

Másrésről valamilyen lista alapján megállapították korábban egy másik ügy kapcsán is, hogy 1320 darab szerződésről van szó, továbbá valamilyen lista alapján jelenleg is végzik az elmaradt elektronikus közzétételi kötelezettségüket. Tehát ha eddig nem is létezett, az elektronikus közzétételi kötelezettségük kapcsán most mindenképpen el kell készíteniük a bejelentő által igényelt listát.

Felhívta a Hatóság továbbá a Kft. figyelmét arra is, hogy az Infotv. 30. § (7) bekezdése értelmében az Infotv. 26. § (1) szerinti adatkezelő **kifejezetten kötelezhető arra, hogy a szerződések másolata helyett a jogviszony alanyaira, a jogviszony típusára, a jogviszony tárgyára, a szolgáltatás és ellenszolgáltatás mértékére és teljesítése időpontjára vonatkozó tájékoztatást adjon az adatigénylő részére.**

A fentiek alapján a Hatóság 2017. március 21-én **ismételten felszólította** a Kft.-t arra, hogy 8 napon belül küldjék meg az adatigénylőnek a kért közérdekű és közérdekből nyilvános adatokat táblázatba rendezve.

A Hatósághoz 2017. május 4-én érkezett válaszlevél alapján a Kft. a tárgyi eljárásban kifejtett indokait és **egyet nem értését változatlanul fenntartja.**

A fentiek alapján a Hatóság, – mivel az ügyben a Kultúra 2008 Művészeti Szolgáltató Nonprofit Kft. nem orvosolta a bejelentő jogsérelmét a Hatóság ismételt kérelme ellenére sem – az ügyben jelen, az Infotv. 59. §-a szerinti jelentést bocsátja ki, amelyet honlapján közzétesz. A Hatóság tájékoztatta továbbá a bejelentőt arról, hogy az Infotv. 31. §-a alapján bírósághoz fordulhat. A bíróság soron kívül jár el. A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait az adatkezelőnek kell bizonyítania.

A Hatóság bízik abban, hogy a fenti jelentés alkalmas lesz az ügyben az információszabadsághoz fűződő joggal összefüggő jogsérelem orvoslására, a közvélemény figyelmének felhívására, és a jövőbeni hasonló jogsértések elkerülésére.

Budapest, 2017. július „31.”

Dr. Péterfalvi Attila
elnök
egyetemi tanár